
Noua metodologie de acordare a burselor școlare – o schimbare binevenită, ce aduce mai multă echitate în sistem

În cursul săptămânii trecute, a fost publicată în consultare publică metodologia-cadru de acordare a burselor școlare. Consiliul Național al Elevilor și Federația Coaliția pentru Educație salută modificările aduse în criteriile de acordare a burselor școlare, introducerea unor noi tipuri de bursă și creșterea cuantumurilor acestora.

Bursele școlare și criteriile de acordare au o istorie lungă și anevoioasă. În luna februarie 2023, Consiliul Național al Elevilor a solicitat transformarea sintagmei „30% din elevii unei școli gimnaziale/liceu” din proiectul de lege a educației, referitoare la criteriul de acordare a burselor de merit în „30% din elevii din fiecare clasă de gimnaziu sau liceu”. Această propunere s-a concretizat în noua Lege a învățământului preuniversitar nr. 198/2023 (la art 108 alin 12) și, ca urmare, trebuie să fie transpusă și în legislația subsecventă, prin metodologia propusă de Ministerul Educației.

O analiză mai atentă asupra acestei problematici arată că o astfel de măsură poate crește concomitent echitatea din sistem și motivația elevilor de la toate nivelurile și filierele de învățământ, pornind de la învățământul gimnazial până la cel liceal. În mod similar, în mediul universitar, bursele sunt acordate pe baza aceluiași criteriu procentual, nefiind stabilit un prag minim de la o specializare la alta.

Până acum, bursa de merit era obținută în urma atingerii unui prag minim al mediei. Această măsură era una discriminatorie, deoarece nu toți elevii au aceleași oportunități în familie sau în comunitatea lor. În plus, criteriile de evaluare nu sunt unitare în toate școlile, dat fiind că nu există încă o evaluare standardizată la nivel național.

În 2021-2022, aproximativ 35% din toți elevii de gimnaziu și liceu (aprox 1.280.000) au primit bursă non-socială: de merit (peste 8,50 – 369.946), de studiu (7,50-8.50 – 74.299) sau performanță (651). În 2022-2023, aprox 34% din toți elevii de clasele V-XII au primit bursă non-socială: de merit (peste 9,50 – 268.299) de studiu (7,50-9.50 – 95.612) sau performanță (9996), dat fiind că s-au modificat criteriile și a fost scoasă clasa a V-a.

Analiza acestor date prin raportare la rezultatele obținute la examenele naționale conduce la o situație paradoxală: numărul mediilor mari a crescut, în vreme ce rezultatele statistice înregistrate la examene sunt în regres. Se poate observa cum stabilirea unui prag de medie nu face altceva decât să crească artificial rezultatele obținute la clasă, care nu se justifică în condițiile unor evaluări standardizate.

Acordarea procentuală a bursei de merit ar putea aduce beneficii în direcția unei distribuții mai echitabile a resurselor în sistemul public între elevii cu o situație socio-economică favorabilă și cei proveniți din medii nefavorabile. De asemenea, va diminua diferențele în modul în care sunt alocate resursele și sunt privite școlile din mediul urban față de cele din mediul rural sau colegiile naționale față de restul liceelor.

În plus, prin încurajarea și recunoașterea eforturilor și a progreselor la nivel de clasă, modificarea adusă în noua reglementare contribuie la creșterea motivației în rândul elevilor care nu vor putea atinge niciodată pragul minim de 9,50 și care au cea mai mare nevoie să fie încurajați. Acest prag este de neatins pentru cei mai mulți dintre elevii din mediul rural, unde jumătate dintre elevi au media la evaluarea națională mai mică de 5.50 și care, mai departe, ajung la liceu, cu medie de admitere mică. Astfel, există clase unde toți elevii beneficiază de burse de merit, dar și foarte multe alte clase sau școli întregi unde niciun elev nu se ridică la acest standard, chiar dacă depun eforturi în procesul de învățare.

Nenumărate studii la nivel internațional arată că rezultatele educaționale ale elevilor sunt în mare măsură determinate de nivelul de educație și bunăstare

---

materială al părinților, respectiv de statutul socio-economic. Faptul că obținerea bursei de merit este un obiectiv fezabil îi va încuraja și pe elevii din medii vulnerabile să facă eforturi mai mari pentru a progresa și a se afla printre primii din clasă, indiferent de sistemul de evaluare de la clasă sau de nivelul acesteia. Pe termen lung, o astfel de reglementare ar putea inclusiv să crească numărul de elevi din școlile cu oportunități reduse care reușesc să promoveze examenele naționale, fiind constant motivați la nivelul clasei să fie printre cei mai buni.

Având în vedere că, la momentul actual, nu se poate asigura o evaluare standardizată și obiectivă a tuturor elevilor din România, este important ca performanța elevilor să fie raportată numai la colegii lor de clasă. De foarte multe ori, se pot constata diferențe semnificative între rezultatele obținute la clasă și cele de la examenele naționale sau testele standardizate.

Factori precum situația socio-economică a familiei, accesul elevilor la meditații și alte oportunități, gradul de exigență a profesorilor, școala, liceul, profilul și specializarea la care elevii studiază, pot afecta în mod direct rezultatele elevilor și, implicit, acordarea bursei, dacă criteriul este bazat pe un prag minim de medie. De aceea, considerăm că abordarea din metodologia propusă, care pune accentul pe rezultatele la clasă, oferă mai multe șanse elevilor din medii vulnerabile, încurajându-i să realizeze progrese în învățare, indiferent de nivelul de la care pornesc.

În încheiere, apreciem modificările aduse prin noua metodologie de acordare a bursei școlare, ca un pas în direcția creării unui sistem mai echitabil. Cu toate acestea, considerăm că, deși aceste măsuri pot contribui la reducerea segregării în sistemul educațional, sunt necesare măsuri de intervenție integrate în acest sens.

Pentru a asigura un impact semnificativ, este esențial ca noile prevederi să fie supuse unei evaluări atente și să fie adaptate în mod corespunzător în funcție de nevoile identificate. Suntem deschiși pentru a colabora într-un parteneriat constructiv cu Ministerul Educației și alte părți interesate pentru a contribui la monitorizarea și

---

Îmbunătățirea continuă a sistemului de acordare a burselor, cu scopul de a oferi șanse egale și reale pentru toți elevii din România.

PUNCT DE VEDERE SUSȚINUT DE:

ARDOR

Teach for Romania

Asociația ROI

BRIO

Școala Questfield

Organizatia Umanitara CONCORDIA

Tineri pentru Tineri